

WERELD BURGER

wereldnieuws
in zakformaat

bpost

PB-PP | B-53
BELGIE(N)-BELGIQUE

beweijing
beweijing

MAKE
CHANGE
HAPPEN

Wereldburger is een driemaandelijkse uitgave van WSM

WSM vzw - Haachtsesteenweg 579, 1030 Brussel

21ste jaargang • oktober - november - december 2019 • Afgiftekantoor Kortrijk 1 • afdeling 2 • erkenning

in deze krant

Wereldsolidariteit heet voortaan WSM	4
Burkina Faso	9
Bolivia	13
India	22
WSM Nepal Express	28
Een woord van dank	30

Deze wereldburgerkrant is mogelijk dankzij de steun van DGD. De krant wordt gedrukt op chloorvrij papier en in het meest economische formaat. De verzending gebeurt op de goedkoopste manier.

Contactgegevens van onze medewerkers in jouw regio: www.wsm.be

Je ontvangt dit magazine omdat je WSM steunde met een gift of interesse toonde in onze organisatie. Wij gebruiken je gegevens uitsluitend om jou te informeren over onze cijfers en activiteiten. Je kan je gegevens op ieder ogenblik bij ons opvragen, wijzigen of laten schrappen. In geen geval geven wij jouw gegevens door aan derden. Bij vragen kan je terecht bij Katrien Liebaut. (katrien.liebaut@wsm.be)

WSM is het resultaat van de kracht van mensen samen, in Afrika, Azië, Latijns-Amerika en België.

Wereldburger wordt uitgegeven door:
WSM vzw
Haachtsesteenweg 579
1030 Brussel
wsm@wsm.be
www.wsm.be

Redactie:
Nancy Govaerts, Katrien Liebaut, Mia Vandenberghe, Marie Raida

Coördinatie:
Katrien Liebaut

Vragen?
Bel ons: 02 246 36 79

Lay-out en druk:
Gevaert Graphics

Foto's:
Audrey Claeys, WSM,
Roger Job

Verantwoordelijke uitgever:
Andre Kiekens
Haachtsesteenweg 579
1030 Brussel

WSM dankzij jouw steun op nummer: BE41 8900 1404 3510 - BIC VDSPBE91

WSM is mogelijk dankzij de steun van:

**MAKE
CHANGE
HAPPEN**

Wereldsolidariteit heet voortaan WSM

Op 16 oktober 2019 vierde Wereldsolidariteit haar 45ste verjaardag. We grepen dit feestelijke moment aan om een nieuwe visuele identiteit te lanceren.

“45 jaar geleden, 1974. Weet je het nog? Sommigen zaten waarschijnlijk nog in de zandbak, anderen op de schoolbanken, of waren al aan het werk. Het was een heel andere tijd. Nixon kon nog worden afgezet voor het Watergate schandaal. De radio speelde John Lennon en Abba. De Anjerrevolutie maakte een einde aan een dictatuur in Portugal. Het was een tijd doordrukt met vooruitgangsoptimisme, mensen geloofden in de maakbaarheid van de samenleving. Een andere, meer rechtvaardige wereld was mogelijk!”

Andre Kiekens, algemeen secretaris, brengt zijn speech met vuur en overtuiging op die feestelijke donderdagavond. Als kind van zijn tijd droomde hij ervan zijn stempel op de wereld te drukken en een verschil te maken, gebaseerd op idealen waarin vele van onze lezers zich

ongetwijfeld zullen herkennen. Intussen schrijft hij al meer dan 15 jaar mee de geschiedenis van Wereldsolidariteit.

En Wereldsolidariteit maakte de voorbije decennia het verschil, samen met strijdvaardige partners in Afrika, Azië, Latijns-Amerika en België.

Andre getuigt: *“Ik ben er fier op te zien hoe de partners van het netwerk in Nepal vandaag samen met de overheid werken aan een moderne sociale zekerheid voor de bevolking van een land dat jarenlang te lijden had onder een burgeroorlog. Fier te zien hoe mutualiteiten in Senegal, Mali, Benin en andere Afrikaanse landen betrokken zijn bij het uitrollen van het gezondheidsbeleid in hun land en mee de regels bepalen om gezondheidszorgen toegankelijk te maken voor hun landgenoten. Ons netwerk van organisaties*

speelde ook een belangrijke rol bij het tot stand komen van een baanbrekend akkoord met multinationals om rampen als Rana Plaza waarbij meer dan 1.100 kledingarbeiders het leven lieten, te voorkomen. In Guinee leidde het volgehouden harde werk van onze partners tot een nieuwe arbeidswet en werden de lonen in tal van sectoren opgetrokken.”

De organisaties waarmee we samenwerken zijn een motor van verandering op het terrein. Over de jaren heen hebben we onze samenwerking uitgebreid naar bijna 100 organisaties in België en in 23 landen in Afrika, Azië en Latijns-Amerika.

Met de kracht van mensen samen, zo maken we al vele jaren werk van sociale verandering; en meer specifiek van waardig werk en sociale bescherming. Van bij het prille begin kozen we ervoor om niet alleen de gevolgen, maar ook de oorzaken van armoede en uitsluiting te bestrijden. We kozen ervoor om dat niet alleen te doen maar met en door groepen en bewegingen van de lokale samenleving, met het sociale middenveld. Deze bewegingen - vakbonden, mutualiteiten, vrouwen-, jongeren-, ouderenbewegingen en coöperaties - bouwen bruggen! Ze zijn de onmisbare schakels tussen burgers en het beleid, tussen mensen en economische actoren. Zij zijn degenen die zorgen dat iedereen als volwaardig mens kan participeren in alle domeinen van de samenleving. Ze zijn broodnodig om te detecteren waar de drempels liggen voor kwetsbare groepen. Zij maken werk van een duurzame en inclusieve samenleving. Ze eisen dat politiek en economie de mens centraal stellen.

Net nu onze geglobaliseerde wereld kreunt onder de vele crisissen die het gevolg zijn van het neoliberale besturingsmodel, denk maar

“Vakbonden, mutualiteiten, vrouwen-, jongeren-, ouderenbewegingen en coöperaties bouwen bruggen! Ze zijn de onmisbare schakels tussen burgers en het beleid, tussen mensen en economische actoren”

© Roger Job

Andre Kiekens brengt zijn speech met vuur en overtuiging

16 oktober 2019 - Wereldsolidariteit viert haar 45ste verjaardag, tijd voor een nieuwe visuele identiteit.

aan migratie, het klimaat, het milieu en de groeiende ongelijkheid wereldwijd, net nu steeds meer mensen uit de boot dreigen te vallen, net nu staat het middenveld onder druk en wordt de ruimte waarin we opereren overal ter wereld ingeperkt.

Andre: "Op een moment dat politiek de krachtsverhoudingen steeds meer verschuiven naar supranationale niveaus, dat de bedrijfswereld zich expliciet internationaliseert en daar maximaal zijn voordeel aan doet, zouden de krachten die burgers over grenzen heen solidair organiseren, overbodig worden? Dit lijkt te veel op een bewuste strategie om de tegenmacht van het georganiseerde middenveld te verzwakken."

Dit mogen we niet laten gebeuren. Over alle geografische en ideologische grenzen heen moeten sociale bewegingen hun plaats claimen op het terrein en aan de onderhandelingstafel en dit zowel lokaal als nationaal en internationaal. Om luider te klinken wanneer we onze rechten verdedigen, mensen vertegenwoordigen,

gen, bouwen aan de wereld van morgen, verbinden we onze partners in een netwerk in de landen zelf, maar ook internationaal, een noodzakelijke strategie om ons te laten gelden in een geglobaliseerde wereld.

Andre: "De wereld van morgen staat nergens beschreven. Om te komen tot een inclusieve, duurzame en sociale transformatie, zullen we echt als sociale beweging nodig zijn, onze rug rechten en eensgezind worden. Terug durven dromen en geloven, voorbij het monopolie van een voorbij gestreefd groeiemodel dat alles herleidt tot marktdenken, managementlogica en economische criteria."

Met rechte rug en eensgezind claimen we onze rechtmatige plaats bij de constructie van de wereld van morgen. Samen, als sociale bewegingen, geven we de broodnodige verandering vorm. Dat is de boodschap die we willen uitdragen met onze nieuwe visuele identiteit: WSM, We Social Movements. Make change happen."

Voortaan gaat Wereldsolidariteit door het leven als WSM.

'W' staat voor 'We', 'S' staat voor 'Social' en 'M' staat voor 'Movements'.

Want wij zijn sociale bewegingen: vrouwenorganisaties, vakbonden, jongerenorganisaties, mutualiteiten.

En samen maken wij werk van verandering.

We maakten er meteen onze nieuwe slogan van.

We social movements. Make change happen.

Onze nieuwe visuele identiteit: 5 redenen!

1. WSM is één van de weinige nationale ngo's in België: actief in Vlaanderen, Wallonië én in het Brussels hoofdstedelijk gewest. Voortaan komen wij in het ganse land met één naam naar buiten. Wij zijn WSM, dé Belgische organisatie actief rond het recht op waardig werk en sociale bescherming.
2. Wij verbinden onze partners in een netwerk, in de landen zelf, maar ook over de grenzen en continenten heen. Wij maken dit netwerk mogelijk en maken er ook zelf deel van uit. Dat willen we met onze nieuwe identiteit overal ter wereld uitstralen.
3. Internationale samenwerking is wat wij doen! We stappen hiermee af van het Noord-Zuid-paradigma, want ongelijkheid is een wereldwijde uitdaging en kent geen geografische grenzen.
4. Met luide stem eisen wij onze rol op als maatschappelijk middenveld, ten aanzien van overheid en economie.
5. En we doen dit niet alleen, maar samen met vele sociale bewegingen: wij zijn sociale bewegingen, en samen maken wij verandering mogelijk.

De cover die je net voorbij bladerde is een voorsmaakje van hoe je krant er vanaf 2020 zal uitzien.

WSM kort en bondig

Wereldwijd kunnen drie op de vier mensen niet waardig leven van hun harde werk. Nog meer mensen moeten zich zien te redden als ze ziek, werkloos of oud zijn.

Nochtans zijn waardig werk en sociale bescherming geen privileges, het zijn mensenrechten. Bovendien zijn ze de beste garantie tegen armoede en uitsluiting.

Het verdedigen van het recht op waardig werk en sociale bescherming; armoede en uitsluiting bestrijden en voorkomen; daar maakt WSM dagelijks werk van.

Dat doen we niet alleen.

We werken samen met bijna 100 organisaties in België en 23 landen in Afrika, Azië en Latijns-Amerika: vakbonden, mutualiteiten, microkredietinstellingen, vrouwen-, jongeren- en ouderenorganisaties.

Deze organisaties zijn de motor van verandering op het terrein: een leefbaar loon voor de stiksters van onze kledij in Bangladesh, betaalbare medische zorgen voor boeren in Mali, een opleiding tot bakker voor jongeren in Guatemala, een veilige werkplek voor mijnwerkers in de Democratische Republiek Congo.

Maar echte en langdurige verandering vereist een mondiaal engagement en een globale aanpak.

Daarom verbinden we onze partners in een netwerk (met elkaar) in de landen zelf maar ook internationaal zodat we samen luider klinken wanneer we onze fundamentele rechten opeisen.

Samen eisen we dat politiek en economie de mens opnieuw centraal stellen en daarbij de grenzen van onze planeet respecteren.

Met jouw stem erbij klinken we nog luider.

MAKE CHANGE HAPPEN!

Waar kan je ons vinden?

Surf naar onze viertalige webiste www.wsm.be.

Volg ons: op facebook: [wsmbelgie](https://www.facebook.com/wsmbelgie) - instagram: [wsm_ongo](https://www.instagram.com/wsm_ongo) - twitter: [wsm_belgium](https://twitter.com/wsm_belgium)

Onder het juk van terreur

Sinds vier jaar is Burkina Faso het slachtoffer van terreuraanvallen. Vandaag dreigt de situatie uit de hand te lopen. De voorbije maanden namen de aanvallen op kerken en gebedshuizen, scholen, militaire doelwitten en staatsinstellingen exponentieel toe. De terreur veroorzaakt een interne migratiegolf. Scholen en staatsinstellingen blijven gesloten. Ondernemingen staken de activiteiten. Er is voedselonzekerheid en de gezondheidssituatie van de bevolking is zorgwekkend. Burkina Faso bevindt zich in een crisis. Ook de activiteiten van onze partnerorganisaties staan onder druk.

Aisha Belem, Harouna Padiene en Paul Ouedraogo van onze partnerorganisatie RAMS (Réseau d'Appui aux Mutuelles de Santé) verduidelijken de situatie en leggen uit waar de onrust vandaan komt.

Aisha Belem:

“De mensen dicht bij de Sahel -van oorsprong nomaden- zijn een makkelijk te beïnvloeden doelgroep voor buitenlandse terroristengroeperingen. Zij voelen zich te weinig vertegenwoordigd door de regering in de steden Ouagadougou en Bobo Dioulasso, steden die zich ook geografisch gezien ver weg situeren. Bij de nomadenvolkeren heerst al decennialang het ge-

voel aan banden te zijn gelegd door kunstmatige grenzen die dateren uit het koloniale tijdperk. Door klimaatverandering groeit de woestijn vandaag in een razend tempo. Steeds meer monden moeten gevoed worden met de opbrengst van een steeds kleiner wordende vruchtbare oppervlakte. De bevolking in het noorden en het oosten lijdt honger en voelt zich in de steek gelaten. Dit alles veroorzaakt talkrijke

De gezondheidssituatie van de bevolking wordt slechter

conflicten en voedt frustraties. Buitenlandse gewapende groepen maken gretig gebruik van dit gevoel van onmacht om mensen voor zich te winnen en tegen elkaar op te zetten.

Een grenslijn van 3.000 km scheidt Burkina Faso van zes buurlanden. Enkele daarvan zijn bijzonder onstabiel, zoals Mali. Ons land beschikt niet over de nodige technische middelen om de lange grensstreek te beschermen. Hierdoor slagen we er niet in om te voorkomen dat belangrijke hoeveelheden wapens vanuit Libië worden binnengesmokkeld. Daarbij komt dat Burkina Faso socio-economisch kwetsbaar is. Justitie en leger zijn onvoldoende gestructureerd om een antwoord te bieden op de huidige crisis.”

Paul Ouedroago:

“Er zijn verschillende gewapende groeperingen actief in Burkina Faso. Het is belangrijk hen niet allemaal over dezelfde kam te scheren. Enerzijds zijn er de terreurgroepen uit het buitenland die als Islamitische Jihadisten strijd voeren. Daarnaast zijn er een aantal Burkinese bevolkingsgroepen die de wapens hebben opgenomen. Ze werden door buitenlandse strijdgroepen aangemoedigd om hun eigen situatie te veranderen maar ze verdedigen zich ook tegen het harde optreden van het leger.

Je moet weten dat Burkina Faso niet louter een moslimland is. Islam, christendom en traditio-

“Ons land staat bekend als een plek waar verschillende etnische groepen vreedzaam met elkaar samenleven. Het doel van de terroristen is om verdeeldheid te zaaien. Om religieuze en communautaire groeperingen in het leven te roepen die er voorheen niet waren.”

De **netwerkorganisatie RAMS** ontwikkelt en ondersteunt lokale gezondheidsfondsen, die de bevolking de toegang verlenen tot betaalbare en kwaliteitsvolle gezondheidszorgen. RAMS ondersteunt 29 gezondheidsmutualiteiten op 18 locaties. De belangrijkste doelgroep is de plattelandsbevolking.

Voertuigen die medicijnen leveren aan onze gezondheidcentra worden aangevallen

nele geloofsovertuigingen bestaan van oudsher naast elkaar. Zelfs binnen families zijn er verschillende geloofsovertuigingen. Burkina Faso betekent letterlijk: het land van de oprechte mensen. Ons land staat bekend als een plek waar verschillende etnische groepen vreedzaam met elkaar samenleven. Het doel van de terroristen is om verdeeldheid te zaaien. Om religieuze en communautaire groeperingen in het leven te roepen die er voorheen niet waren. Om groepen die op een opmerkelijke en vreedzame manier samenleefden, toch tegen elkaar op te zetten.

Vele geruchten doen de ronde en de spanning stijgt. Zo wordt het merendeel van de aanslagen niet opgeëist en blijkt duidelijk dat bepaalde

terreurgroepen steun en bescherming krijgen vanuit het buitenland. Er wordt beweerd dat verschillende terreurgroepen uit Mali bescherming zouden genieten van oud president Blaise Compaoré. Die verliet in 2014 onder dwang ons land, na een regeerperiode van 30 jaar. Zijn aanhangers zouden zich vandaag focussen op de verzwakking van het nieuwe bewind en het sociale middenveld.

Ons land bevindt zich in een nieuwe crisis. We hebben daarbij absoluut nood aan meer dan een militair antwoord.”

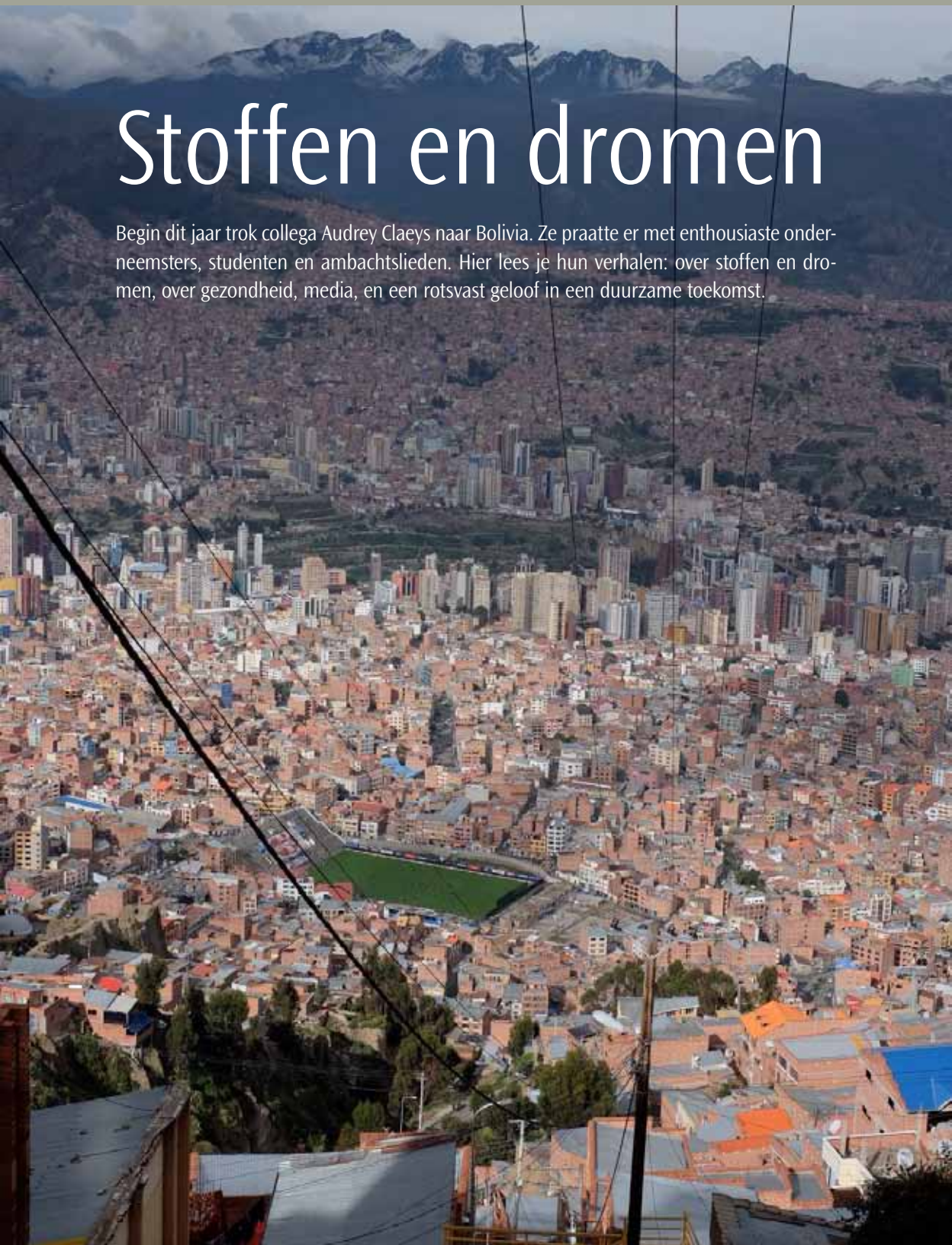
Harouna Padiene:

“De situatie heeft een grote impact op ons werk. De uitdaging om zo veel mogelijk mensen aan te sluiten bij één van onze mutualiteiten is moeilijker dan ooit. Probeer maar eens een boodschap van solidariteit uit te dragen in een algemeen klimaat van wantrouwen. We kunnen ons minder verplaatsen omdat het in bepaalde grenszones levensgevaarlijk is. Een deel van onze opvolgingsmissies kunnen hierdoor niet doorgaan. Ook de gezondheidscentra verbonden aan onze mutualiteiten hebben het moeilijk. Voertuigen die medicijnen leveren en ook ambulances worden aangevallen. De gezondheidssituatie van de bevolking wordt slechter. Wij trachten zo goed mogelijk in contact te blijven met de verantwoordelijken in de regio's. En uiteraard zetten we ons werk verder in de zones waar minder gevaar dreigt. Helaas betekent dit dat we ons werk minder volledig kunnen uitvoeren dan we eigenlijk zouden willen.”

“Ons land bevindt zich in een nieuwe crisis. We hebben daarbij absoluut nood aan meer dan een militair antwoord.”

Stoffen en dromen

Begin dit jaar trok collega Audrey Claeys naar Bolivia. Ze praatte er met enthousiaste ondernemers, studenten en ambachtslieden. Hier lees je hun verhalen: over stoffen en dromen, over gezondheid, media, en een rotsvast geloof in een duurzame toekomst.

El Alto en La Paz

El Alto is een voorstad van La Paz. Wat voorheen een buitenwijk was, groeide de voorbije decennia uit tot een miljoenenstad. De bevolking bestaat uit inwijkelingen: plattelandsbewoners die hun verafgelegen regio inruilden voor de droom van een zekerder bestaan in de stad.

Maar ook in El Alto is het niet eenvoudig om aan de armoede te ontsnappen. Er zijn te weinig formele jobs. De meeste mensen verdienen de kost met straathandel of dienstverlening. Ze verkopen zelfgemaakte producten, baten een voedselkraampje uit of werken als huishoudpersoneel. De schrijnende armoede maakt van El Alto een onveilige stad, waar drugsbendes de scepter zwaaien en de georganiseerde misdaad de dienst uitmaakt.

Maria Isabel, Erica en Mercedes runnen samen een kledingbedrijfje. Ze startten hun onderneming op met de steun van de vrouwenorganisatie Gregoria Apaza.

Erica (37) “Gregoria Apaza gaf me het duwtje in de rug dat ik nodig had”

“Ik kwam bij Gregoria Apaza terecht na mijn scheiding. Een eigen bedrijf oprichten was altijd al mijn wens. Gregoria Apaza gaf me het duwtje

in de rug dat ik nodig had. Ik volgde hun opleiding sociaal ondernemen. Maria Isabel en Mercedes zaten in mijn klas. Vandaag zijn we partners. Onze onderneming heet ‘Tejidos y Sueños’ (stoffen en dromen). Met een groepje van tien vrouwen breien en weven wij sjaals, truien, jurken en draagtassen. Die verkopen we op de markt. Bij Gregoria Apaza leerde ik hoe ik moet ondernemen. Maar eigenlijk leerde ik er veel meer. Ik voel me vandaag sterker, ik ken mijn rechten en heb meer zelfvertrouwen. Ik ben onafhankelijker en ik heb geleerd om over mijn problemen te praten.”

Mercedes (39) “We onderscheiden ons met een eigen stijl”

“Binnen onze groep gelden een aantal afspraken. Ten eerste willen we ons zo goed mogelijk aan onze ontwerpen houden. Zo onderscheiden we ons met een eigen stijl. We maken onze stukken thuis, maar we komen regelmatig samen. Dan bespreken we onze collectie en spreken we af wie, wanneer, op welke markt de verkoop doet. Tejidos y sueños biedt ieder van ons een aanvullend inkomen. Dat is nodig, want als al-

v.l.n.r.: Erica, Mercedes en Maria Isabel

leenstaande vrouw is het niet eenvoudig om de eindjes aan elkaar te knopen.

We kwamen overeen dat tien procent van onze opbrengst terugvloeit naar de onderneming. Een deel van dit bedrag komt terecht in ons garantiefonds. Met de rest betalen we onze marktkraampjes. Dankzij het garantiefonds kan ieder van ons een kleine lening aangaan bij de ontwikkelingsbank, voor de aankoop van nieuw basismateriaal. Dat fonds is voor ons cruciaal. Zonder kan je als kleine ondernemer geen lening krijgen. Carla van Gregoria Apaza hielp ons te be-

middelen bij de bank. Voor onze allereerste voorraad alpacawol kregen we financiële steun van Gregoria Apaza. Gregoria Apaza zwengelde de motor van ons bedrijf aan. En vandaag draaien we, op volle toeren nog wel.”

Maria Isabel (39) “Samen weven we ons verhaal”

“Het weven is wat ons verbindt. Je zou zelfs kunnen zeggen dat we bij Gregoria Apaza niet alleen onze eigen kledinglijn leerden te weven. We weven er ook aan ons eigen verhaal. Zo kwamen we trouwens bij de naam van ons bedrijfje.”

Vrouwen onafhankelijk

Vrouwenorganisatie

Gregoria Apaza wil vrouwen economisch onafhankelijk maken. In het eigen opleidingscentrum volgen jaarlijks duizend vrouwen een opleiding. Er zijn cursussen sociaal en duurzaam ondernemen, koken, bakken, weven en naaien, maar ook zelfverdedigingscursussen, psychologische

hulp en juridisch advies aan slachtoffers van geweld. Tijdens alle vormingen -ook de technische- gaat veel aandacht naar mensenrechten, rolpatronen, gelijkheid en evenwicht.

De meeste mensen verdienen de kost met straathandel

Gedragsverandering bij vrouwen én mannen

Van kleins af aan leren Boliviaanse meisjes dat ze afhankelijk zijn van mannen. Jongens krijgen steevast te horen dat ze verantwoordelijk zijn en dat ze vrouwen moeten beschermen en controleren. Partnergeweld komt vaak voor. Een scheiding wordt voor de beide partners gezien als een persoonlijk falen. Acht op de tien Boliviaanse vrouwen krijgen in hun leven te maken met partnergeweld. Ook op de werkvloer is er vaak geweld. Deze cyclus doorbreken vraagt een gedragsverandering bij mannen én bij vrouwen. Dat is precies wat Gregoria Apaza tracht te doen.

Geen ruimte op de radio voor de thema's die ons bezig houden? Dan doen we het gewoon zelf!

Communicatiestudenten Nosca (21), Elfy (20) en Griselda, (22) volgen een opleiding journalistiek voor radio en TV. Jongerenorganisatie CEJUPA bemiddelde voor hen een studiebeurs.

“Er is te weinig ruimte op radio en TV voor de thema's die er volgens ons toe doen. Wij volgen deze opleiding in de hoop daar iets aan te veranderen. Wij hebben ons eigen radioprogramma, dat we uitzenden vanaf het radiostation van de universiteit UPEA. Onze topics: gelijkheid, vrouwenrechten, jongeren en werk. Dat alles natuurlijk op maat van onszelf, de jongeren, in onze eigen jongerentaal. We doen alles zelf, van de interviews tot de montage. En wanneer CEJUPA haar jaarlijkse festival CEJUPIANO organiseert, zorgen wij voor de filmpjes, interviews en radio-uitzendingen.”

De organisatie **CEJUPA** neemt het op voor kwetsbare jongeren in El Alto en La Paz. Ze bereikt daarmee jaarlijks zo'n duizend minderjarigen. De jongsten leren in het schooltje van CEJUPA lezen en schrijven. Via sport en spel leren kinderen waarden zoals solidariteit, geweldloosheid, respect voor mekaar en vreedzaam samenleven aan. Adolescenten kunnen bij CEJUPA een beroep leren. Er zijn heel wat technische opleidingen, zoals weven, naaien, koken, bakken, bloemen kweken en landbouwtechnieken. CEJUPA reikt ook studiebeurzen uit en zorgt ervoor dat jongeren kunnen meewerken aan culturele projecten, zoals theaterfestivals.

Op het politiek vlak vraagt CEJUPA aandacht voor jongeren. Ze leert jongeren over de bestaande wetten rond kinderarbeid, arbeidsrechten en -plichten. Heel regelmatig trekken groepen jongeren, onder impuls van CEJUPA, de straat op, om aandacht te vragen voor hun situatie. Daarnaast gaat CEJUPA in gesprek met lokale overheden, waarbij ze wetsvoorstellen indient.

Nosca, Elfy en Griselda (foto boven) zenden hun eigen jongerenprogramma uit vanaf Radio UPEA

Op de miniatuurmarkt Feria de la Alasita kopen marktbezoekers miniaturen ter ere van Ekeko

Kunstenaar Walter (58) en Freddy (59), verantwoordelijke bij CRISOL

“Ik ben artiest en hier op de markt maak ik karikatuurtekeningen van de marktbezoekers. Op de Feria de la Alasita sta ik ieder jaar een ganze maand. De mensen komen hier om Ekeko te eren, de Aymara god van de overvloed. Als offer voor Ekeko kopen ze miniatuurkunstwerkjes, in ruil voor voorspoed. Ze kopen een mini-aktentas bijvoorbeeld, als ze hopen op een goede job, of piekleine babypopjes voor een kinderwens, minivoedsel voor overvloed, een miniring voor een gelukkig huwelijk. Toeristen zie je hier weinig, maar sinds 2017 is de Feria de la Alasita UNESCO cultureel werelderfgoed, daar zijn we trots op.

Freddy werkt voor de organisatie Crisol, en hij is de voorzitter van onze beroepsvereniging voor ambachtelijke kunstenaars FENAHEMA. Ook ik ben lid. Dankzij mijn aansluiting kan ik terecht in het opleidingscentrum van CRISOL. Ik volgde er al drie opleidingen. Eén over gendergelijkheid en vrouwenrechten, één over preventieve gezondheidszorg en één over arbeidsrechten en sociale economie. CRISOL heeft mij al heel wat nieuwe inzichten verschaft.

Ik vind het goed dat de opleidingen van CRISOL gratis zijn voor leden van een beroepsvereni-

ging. We zijn allemaal kleine zelfstandigen, op onszelf aangewezen voor onze broodwinning. Als we tijd maken voor een opleiding hebben we op dat moment geen inkomsten. We zijn blij dat we dan geen extra kosten hebben. Zal ik een portret van jou maken?”

Audrey en Walter

Freddy van CRISOL

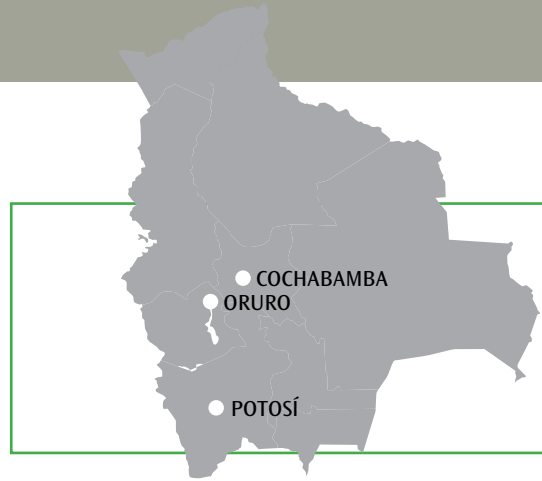
CRISOL is een koepelorganisatie van negen vakbonden en sociale organisaties, die informeert, sensibiliseert en vormingen organiseert over preventieve gezondheidszorg en coöperatief ondernemen. CRISOL richt zich vooral naar werknemers in de informele economie en de landbouw, maar ook naar loontrekkenden, gepensioneerden, vrouwen en kinderen.

Verenigd in een netwerk voor een universele gezondheidsverzekering

De WSM-partners in Bolivia verenigden zich in een netwerk rond sociale bescherming. Samen legden zij zich de laatste jaren toe op het afdwingen bij de overheid van een universele gezondheidsverzekering (Seguridad Universal de Salud of SUS). CRISOL speelde in dit proces een belangrijke rol. Sinds dit jaar is de SUS een feit, mede dankzij het volgehouden lobbywerk van onze partners.

Helaas biedt de SUS niet de degelijke en toegankelijke bescherming die ze zou moeten bieden. De publieke gezondheidszorg, die verantwoordelijk is voor het verlenen van de zorgen, schiet tekort. Er is een gebrek aan medisch materiaal en medicijnen in de publieke ziekenhuizen en er is te weinig goed geschoold medisch personeel. Een voorbeeld ter illustratie: wie nood heeft aan een RX moet net zoals iedereen aanschuiven en krijgt in het beste geval pas na vijf weken een afspraak. Dezelfde RX kan in het privé-ziekenhuis naast het publieke hospitaal onmiddellijk uitgevoerd worden, maar dan betaal je een hoge prijs. En dat is iets wat voor de meeste Bolivianen onmogelijk is.

Verbonden in hun netwerk blijven onze partners zich samen inzetten voor de daadwerkelijke toepassing van toegankelijke gezondheidszorg voor iedereen.

Carla en Mery, volgden een cursus ‘cosmetica en medicijnen maken’ bij de organisatie SENTEC.

“Aandacht voor preventieve gezondheidszorg is zo belangrijk!”

Mery (37)

“Wij zijn een groep van vier vrouwen, hier in Cochabamba. Samen maken wij cosmetische producten en traditionele medicijnen, gemaakt op basis van planten. We verkopen onze producten op een ecologische markt. De basisingrediënten kweken we zelf. De technieken leerden we aan bij SENTEC. SENTEC begeleidt onze onderneming. Bij SENTEC leerde ik veel over preventieve gezondheidszorg. Goed zorg dragen voor jezelf houdt je gezond. En in ons land is dat toch belangrijk. Een bezoek aan een privéarts is hier zeer duur. En er zijn niet overal dokters in de publieke gezondheidscentra. Daarbij komt dat medicijnen schaars en peperduur zijn. Daarom geef ik op de markt advies aan mijn klanten over gezonde voeding en een goede lichaamsverzorging. Mijn succesproduct? Een gel die heel goed helpt tegen spataders.”

Carla (60)

“Ik ben appelproducente. Sinds kort maak ik ook cosmetische producten die ik op de markt verkoop. Sinds mijn opleiding bij SENTEC kan ik gebruik maken van hun zonnedroger. Ik droog vruchten die ik als gezond tussendoortje verkoop en ik maak energetische badzouten. Het gebruik van de zonnedroger kan je zien als hun startkapitaal voor

Oruro, Potosí en Cochabamba

Mijnbouw is een belangrijke economische sector in Bolivia. De mijnregio strekt zich uit over de departementen Oruro en Potosí. Zilver-, tin en lithiumontginning bieden de meeste werkgelegenheid. Het departement Cochabamba werd vroeger de graanschuur van Bolivia genoemd. Vandaag zijn de landbouwactiviteiten er afgenomen en winnen sectoren zoals de cementindustrie en petrochemie aan belang.

mijn onderneming. Overal waar ik kom promoot ik de opleidingen van SENTEC, ik sta volledig achter hun visie! Ons land heeft nood aan verandering. Onze huidige economie draait vooral op mijnbouw en agro-industrie. Bossen worden afgebrand om er landbouwgrond van te maken. De mijnbouw vervuult onze bodem. Mensen worden ziek door de zware metalen in ons grondwater. De gewassen die we telen zijn voor export bestemd. Ons zo belangrijke amazonewoud verdwijnt. Bolivia wordt langzaam maar zeker onleefbaar.”

Mery en Carla

SENTEC is een centrum voor technische opleidingen, gelegen in Oruro. Mensen uit de vallei en Cochabamba, maar ook uit de hoger gelegen departementen Oruro en Potosí komen hier terecht. SENTEC is pleitbezorger voor duurzame en alternatieve energie. De organisatie organiseert vormingen over preventieve gezondheidszorg en leert mensen hoe ze toestellen op zonne-energie kunnen maken. Cursisten krijgen begeleiding bij het opstarten van een winstgevende zaak.

De docenten van SENTEC bouwen samen met hun cursisten zonneboilers, -drogers, -ovens en andere toestellen. Die plaatsen ze in scholen en bij gezondheidscentra. Zo promoten ze zonne-energie bij jongeren en leerkrachten en leren ze het grote publiek om verantwoord om te gaan met omgeving en milieu.

Boliviaanse politieke situatie onzeker

Op zondag 20 oktober 2019 vonden in Bolivia presidents-verkiezingen plaats. Kiezers konden hun stem uitbrengen op president Evo Morales en zijn tegenstander Carlos Mesa. Al op 20 oktober zelf, nog voordat alle stemmen waren geteld, riep Morales zichzelf uit als winnaar. Dat zette meteen kwaad bloed. Duizenden mensen kwamen op straat om hun ongenoegen te uiten over het verloop van de verkiezingen. De bevolking eiste de resultaten van een officiële audit en een tweede stemronde.

De geruchtenmolen draait sindsdien op volle toeren. Zowel voor- als tegenstanders van Morales vermoeden vervalsing. Politie en leger kwamen erg laat tussen beide om de protesten te bedaren. Zij wekten hiermee volgens sommigen de indruk zich tegen Morales af te zetten. Ook de media zwengelde de geruchtenmolen aan, zij maakten bekend dat de leiders van de oppositie samen met een aantal senatoren uit de VS de afspraak maakten om een gewelddadige opstand aan te moedigen, om daarmee een staatsgreep uit te lokken.

Op zondag 10 november dwong de legerleiding Morales om ontslag te nemen. De oppositieleider in de senaat, Jeanine Añez, riep zichzelf uit tot interim-president en wil snel nieuwe verkiezingen organiseren. Om het geweld in de straten te beëindigen vaardigde Añez een decreet uit waardoor leger en politie niet strafrechtelijk vervolgd kunnen worden. In de praktijk betekent dit dat de protesten met ijzeren hand geweerd worden. 25 actievoerders lieten het leven tijdens het weekend van 15 en 16 november. De sfeer van ontevredenheid houdt aan en de bevolking blijft zeer verdeeld achter.

Het beleid van Morales werd de voorbije jaren niet door iedereen gewaardeerd. De president –voorheen vakbondsleider en zelf het kind van

inheemse cocaboeren- wilde het met zijn socialistische partij opnemen voor het volk. Tijdens toespraken benadrukte hij het belang van een sociale economie en het respect voor moeder aarde.

Morales nam een aantal sociale maatregelen, maar die konden de groeiende ongelijkheid niet tegenhouden.

Inheemse en boerengemeenschappen werden de voorbije jaren massaal van hun grondgebied verdreven, ten voordele van grootschalige ontginning van mineralen, petroleum en gas, de bouw van waterkrachtcentrales en de agro-industrie. Het was ook Morales die de toestemming gaf voor de massale ontbossing van het amazonewoud, om het land te gebruiken voor monocultuur en voor export bestemde vee-teelt. De bosbranden van de voorbije zomer zijn het gevolg van uit de hand gelopen ontbossing in combinatie met langdurige droogte en een

te laat ingrijpen door de overheid om de branden te blussen.

De populariteit van Morales nam de voorbije jaren af, onder meer omdat hij zich toch voor een vierde ambtstermijn als president kandidaat stelde, nadat eerder via een referendum werd besloten dat dat niet kon. Toch kan Morales nog steeds op de steun van de inheemse bevolking rekenen. Het is vooral de rijkere middenklasse die dringend verandering eist.

Onze Boliviaanse partners trachten hun werk ondanks deze onstabiele context verder te zetten. Gregoria Apaza en CEJUPA, beide in El Alto actief, moesten hun werking tijdelijk staken. Samen roepen onze partners op tot kalmte en dialoog. Wij volgen de situatie en blijven solidair met het Boliviaanse volk.

(Brussel, 20 november 2019)

Over een straffe tan

“Ik voelde dat ik met mijn acties de meest kwetsbaren sterker wilde maken. In mijn ogen waren dat de vele vrouwen en kinderen die werkten als huishoudpersoneel. Zij hadden geen stem en geen rechten. Dat is voor mij slavernij. Ik was diep getroffen door de onmenselijke situatie waarin deze mensen leefden. Mijn ontmoeting met een 13-jarig meisje -verkracht door haar werkgever en daarna geaborteerd zonder dat ze begreep wat er met haar gebeurd was- was voor mij de ultieme motivator voor mijn inzet.”

te en haar nicht

Al vele jaren steunt WSM de Indiase beweging voor huispersoneel National Domestic Workers Movement. De Vlaamse missiezuster Jeanne Devos richtte de organisatie op in 1985. Vandaag, bijna vijfendertig jaar later, woont zuster Jeanne terug op Belgische bodem en zet een sterk team in India haar beweging verder. Jeanne wil het verhaal van de Indiase huisarbeidsters levend houden, ook hier bij ons. Haar nicht Julie Hendrickx helpt haar daarbij. Zij pende Jeannes levensverhaal neer in een boek.

Journaliste Lieve Wouters van Kerknet interviewde Jeanne en Julie. We zijn verheugd dat we dit interview ook in ons magazine kunnen publiceren.

Jeanne Devos, ‘straffe tante’ en inspiratie voor Julie Hendrickx door Lieve Wouters

Julie Hendrickx is lerares geschiedenis en godsdienst. In ‘Alsof de Weg ons zocht’ beschrijft ze leven en werk van haar tante, zuster Jeanne Devos. “Over zuster Jeanne Devos (84) verschenen al twee boeken. Toch ontbrak er nog iets aan het verhaal. Je kunt niet begrijpen wie Jeanne is zonder het verhaal van haar beweging voor huisarbeidsters”, zegt Julie Hendrickx, zelf van Indiase afkomst en geadopteerd door Jeannes zus en haar echtgenoot. “Jeanne koesterde de wens om die geschiedenis te laten optekenen, met als orgelpunt de regelgeving voor internationaal huispersoneel in conventie 189 van Genève, in België geratificeerd in 2015.”

Waarom is het zo belangrijk dat België de beweging van huisarbeidsters beter leert kennen?

Jeanne Devos: Omdat missiewerk vandaag vaak negatief wordt belicht. Maar de National Domestic Workers Movement zou niet tot stand gekomen zijn zonder de opleiding die ik binnen mijn missiecongregatie gekregen heb en zonder de volle steun ervan (en van talloze andere congregaties). De zusters van de Jacht zijn er nooit op uit getrokken om zieltjes te winnen, zoals men dat dan zegt. Wij leerden in het novi-

Julie Hendrickx

ciaat - 60 jaar geleden! - om te kiezen voor de armen. Van Gustavo Gutierrez leerden we de bevrijdings-theologie toepassen op mensen in situaties van slavernij.

Toen de beweging van huisarbeidsters goed en wel tot stand kwam, werd Cardijn een grote inspiratiebron. Zijn ‘zien, oordelen, handelen’ werd ook onze aanpak om huisarbeid te laten erkennen als waardige arbeid.

We hebben ons altijd opnieuw afgevraagd: wat is missie vandaag? De essentie is: de blijde boodschap aan de armen brengen. In daden vertaald: het in solidariteit voor elkaar opnemen. De open houding die ik me eigen heb gemaakt, heb ik niet aan mezelf te danken. Ik heb ze geleerd in mijn congregatie en Kerk. En ook de situatie zelf dreef me voort. Er was veel onrecht en armoede in India (net als in veel andere landen), en in mijn ogen waren vrouwen altijd het eerste slachtoffer. Daarom heb ik gekozen om daarop te focussen. Visie en volharding hebben ons gebracht waar we vandaag staan.

Julie, hoe indrukwekkend is Jeannes levenswerk in India?

Julie Hendrickx: India is drie maal groter dan Europa. Lang niet iedereen kent Jeanne, maar

de beweging telt twee miljoen leden en behoort tot het sociaal weefsel van de brede samenleving. In verschillende deelstaten is huisarbeid intussen erkend, waardoor dienstmeisjes en -boden zich ook kunnen beroepen op arbeidsrechten. Dat is een hele stap vooruit.

Is dat meteen de belangrijkste verwezenlijking van de beweging?

Jeanne Devos: Voor mij is het belangrijkste dat huisarbeidsters hun eigenwaarde herontdekt hebben. In het begin was hun houding smekend en afhankelijk. Nu begroeten ze me met fierheid. Ze hebben de beweging zelf in handen genomen. Hun gevoel van identiteit geeft kracht en brengt samenwerking tot stand. De spiraal van vrede die hierdoor ontstond, is niet meer te stoppen.

Wat heb je nog over je tante geleerd door het boek te schrijven?

Julie Hendrickx: Ik ken tante Jeanne natuurlijk al mijn hele leven... Mijn ouders - die besloten kinderen te adopteren na een bezoek in India - leefden vanuit dezelfde inspiratie. De interesse is me dus met de paplepel ingegeven. Als kind schreef ik elke zondag een brief aan tante Jeanne.

Ik heb de beweging weten ontstaan en groeien. Toch heb ik het gevoel dat ik haar werk nu pas tot in de diepte ben beginnen te begrijpen. Geen statuut hebben, wat betekent dat? Het zet de deur open naar allerlei vormen van misbruik, tot de ergste slavernij. Als ik nu het woord 'laaggeschoolde' hoor, dan gaat mijn haar rechtop staan. Woorden kunnen geruisloos zelfwaarde afnemen van mensen.

De dag van de boekvoorstelling reed ik achter een vrachtwagen met het opschrift Waste Solutions (afvaloplossingen). Gooit de chauffeur een blikje uit het raam. Normaal zou ik woest rea-

geren. Nu besef ik: Die man heeft geen ownership over zijn werk. Hij wordt niet betrokken door zijn werkgever. Dat zijn gemiste kansen.

Is je betrokkenheid bij de beweging toegenomen?

Julie: Absoluut. Ik ben in direct contact met Jeannes opvolgster, zuster Christy Mary, via Whatsapp. De Belgische financiële steun voor de beweging blijft erg belangrijk. De opvanghuizen worden er volledig door gefinancierd. Waar het voor Jeanne moeilijker wordt om aanwezig te zijn op benefieten en publieke evenementen, ben ik bereid de fakkel over te nemen.

Net zoals Jeanne deed wat ze deed als vrucht van haar opvoeding en vorming, zo is dat ook bij mij. Solidariteit kun je leren. Het zit in kleine dingen die je ouders je voorleven. Ik probeer dat zelf ook door te geven. Voor een vormeling in de familie heb ik een dubbel geschenk: een centje voor zichzelf en een gelijk bedrag dat ze mag schenken aan een zelfgekozen goed doel.

Wat droom je voor de toekomst van India, Jeanne?

Zr Jeanne: Dat alle kinderen gelijke kansen krijgen om kind te zijn. Dat de aandacht gaat naar de mens, niet naar hun papieren, sociale of religieuze achtergrond.

En voor de beweging?

Zr Jeanne: Die groeit en bloeit nu onder leiding van mijn medezuster Christy. Toen in 2006 een wet gestemd werd die kinderarbeid in bepaalde sectoren verbiedt, maar ze onder de radar bleef bestaan, begon zr Christy een kinderrechtenbe-

weging. Onvoorstelbaar! Na een maand kwamen er al kinderen naar mij die zeiden: Didi, wij mogen naar school, dat is ons recht, want wij zijn zoals alle andere kinderen. Zr Christy is heel bekwaam en ik ben blij dat de congregatie het werk ook na mij met overtuiging verder zet.

Julie: Jeanne is al heel vroeg begonnen met de verantwoordelijkheid te spreiden. Dat deed ze met het oog op de continuïteit van de organisatie.

Zr Jeanne: Op een gegeven moment kreeg ik enorm veel schrik. De beweging breidde zich snel uit en heel veel huisarbeidsters begonnen te hopen op respect voor hun rechten. Politici hadden al zoveel loze beloftes geuit en ik begon te twifelen. Daarop richtten we voor elk van de 28 talen en 23 staten waarin we werken een coördinatieteam op. Zo werd de organisatie democratisch en gedragen. Het moest een weg zijn die doorloopt, hé.

In 1963 laat novice Jeanne Devos, begeistert door de mystiek van India, het klooster van de Zusters van De Jacht in Heverlee bij Leuven achter zich om duizenden kilometers verderop haar levenslot te verweven met dat van dove kinderen. Jeanne ontdekt een heel ander India en slaagt erin een pluralistische stroom van verzet op gang te brengen. Julie Hendrickx schetst in haar boek het intieme levensverhaal van Jeanne Devos, een Vlaamse missionaris, een wereldburger avant la lettre én een beweging met een onuitwisbare boodschap van hoop en solidariteit. - Uitgeverij Lannoo, verkrijgbaar bij De Standaard Boekhandel.

HUISARBEIDSTERS STERKER MET DE STEUN VAN WSM

Miljoenen Indiase meisjes en vrouwen werken als huisarbeidster. Ze doen het huishouden, de boodschappen, zorgen voor de kinderen en maken het eten klaar. Hun arbeid is zwaar, hun lonen zijn laag. Hun werk speelt zich af achter de schermen. Dat maakt hen onzichtbaar en kwetsbaar voor misbruik en uitbuiting. Bang om hun job te verliezen, durven de meesten niet voor zichzelf op te komen.

De beweging National Domestic Workers Movement (NDWM) maakt het verschil. Ze geeft deze kwetsbare groep van werknemers een stem. Vandaag telt de beweging meer dan twee miljoen leden.

Bij NDWM leren huisarbeidsters over hun rechten. Ze volgen cursussen zelfverdediging en eigenwaarde en komen in contact met andere vrouwen. Dat biedt hen de kans om ervaringen te delen en uit het isolement te treden. Dankzij NDWM staan huisarbeidsters er niet langer alleen voor. Ze leren te onderhandelen over loon- en arbeidsvoorwaarden. Ze kunnen rekenen op bemiddeling bij klachten en steun bij het indienen van een klacht bij de politie. NDWM begeleidt slachtoffers van misbruik tot in de rechtbank.

Bij overheden voert NDWM een volgehouden pleidooi voor een betere wetgeving voor huispersoneel. Enkele jaren geleden zag de door NDWM opgerichte vakbondsfederatie voor huisarbeidsters het levenslicht.

Recent startte NDWM een nieuw en innovatief project dat huisarbeidsters verenigt in coöperaties, in vijf Indiase staten. In de coöperatie leren vrouwen via technische vormingen extra vaardigheden aan, zo staan ze sterker op de arbeidsmarkt. Ze leren ook te ondernemen en zelfstandig een bijkomend inkomen te verwerven.

Leden van de coöperatie krijgen toegang tot sociale zekerheidssystemen, zo krijgen ze recht op ziekteverlof en een bevallingsuitkering. Loon- en arbeidsvoorwaarden worden collectief onderhandeld. Wie lid is van de coöperatie kan ook een beroep doen op arbeidsbemiddeling en zo betere toegang krijgen tot een job.

Sinds jaar en dag kan NDWM rekenen op de steun van WSM. **Wij zijn jou en al onze donateurs oprecht dankbaar voor de financiële giften, die onze samenwerking met NDWM mogelijk maken. Aan het nieuwe coöperatieproject verleenden ook ACV Voeding en Diensten en Familiehulp hun gewaardeerde steun. Samen solidair!**

‘We hebben samen grenzen verlegd’

Dit najaar trokken 15 reizigers twee weken lang door Nepal met als doel zich in te leven in de wereld van de gewone Nepalezen en het werk van de partners van WSM. Tegelijk trokken ze de wondermooie natuur in en snoven ze de fascinerende cultuur op. Meteen zamelde elke deelnemer minstens 2.000 euro in als steun voor de werking van GEFONT en NTUC, partners van WSM in Nepal.

Het werd een intense belevenis, waarbij de deelnemers uitdagende opdrachten voorgeschoteld kregen. Op die manier verwierven ze meer inzichten in Nepal, zijn bewoners en de omstandigheden waarin de mensen er leven.

Een greep uit het programma: een verblijf in een gastgezin, vaak in een huis zonder westers comfort. Een werkdag in een textiel fabriek, op een boerderij, in een school, een ziekenhuis, bij thuiswerkers... Verder trokken de reizigers de straat op om met Nepalezen te spreken over hun inkomen en hoe ze ermee overleven. Over de opvoeding van hun kinderen en hoe ze moeten vertrouwen op een schoolstelsel dat onvoldoende kwaliteit biedt. Over werken in het buitenland, waar veel Nepalezen aan overgeleverd zijn. Over

de gezondheidszorg die wel betaalbaar is, maar vaak gewoon ontbreekt. Over ouder worden en moeten rondkomen met het absolute minimum. Over het algemeen gebrek aan sociale bescherming. Over vrouwen die nog te vaak geacht worden onderdanig te zijn...

De vierdaagse trek in de bergen bood dan weer andere uitdagingen: overeind blijven op uiterst glibberige paden, de confrontatie met oneindig veel kriebelbeestjes, 's avonds in eenvoudige omstandigheden bij dorpsbewoners verblijven. Maar ook een babbel slaan met de gidsen en dragers, heel vroeg opstaan om samen het ontbijt klaar te maken, kaarten tot de nacht valt, samen in bewondering staan voor de overweldigende omgeving, samen zingen om wakker te worden...

Zeker is dat deze ervaringen nog lang zullen blijven 'plakken'. We noteerden alvast enkele reacties van deelnemers:

Rik: 'Een land van een betoverende schoonheid, mensen die ongelooflijk gastvrij en nieuwsgierig zijn, verbazingwekkende eeuwenoude cultuur... Je hebt niet genoeg aan twee ogen om alles in je op te nemen.'

Dieter: 'Ik hoopte op echte contacten met locals, mooie momenten in de natuur. Mijn verwachtingen zijn helemaal ingelost. Het was een heel druk programma, maar ik ben dankbaar voor elk moment.'

Greet: 'De reis van mijn leven, we hebben samen gezongen, gelachen, gewerkt en ja, ook gehuild en zeker bewonderd.'

Ellen: 'De hartelijkheid van de mensen hier komt heel hard binnen. Mensen geven aan anderen waar ze zelf onvoldoende van hebben. Zo kregen wij een overheerlijke maaltijd van Kamala, een thuisarbeidster. Nadien vernamen wij dat zij haar eigen maaltijd van de dag aan ons had gegeven. Plots voelde ik schuld, tranen, pijn... Die paar euro's waar wij onze hand niet voor omdraaien, zijn voor hen levensbelangrijk. Dit kan ik niet zomaar negeren...'

Jef: 'Veel meer dan grote theoretische beschouwingen heeft het contact met de gewone mensen mij geleerd hoe het is om hier te leven.'

Lien: 'Deze reis heeft mij een totaal andere kijk op ontwikkelingssamenwerking bijgebracht. Wat GEFONT en NTUC hier in moeilijke omstandigheden doen, begrijp je pas als je hier bent.'

Mia: 'We hebben samen grenzen verlegd, individueel en in groep. Om de opdrachten tot een goed einde te brengen, moesten we wel uit onze schulp komen. De taalbarrière heeft ons niet belet om vele gesprekken te voeren. Wat we daaruit leerden, nemen we voor de rest van ons leven mee.'

In ons volgend magazine nemen we je mee op reis met de Nepal Express.

GEFONT en NTUC, partners van WSM in Nepal, zetten zich in voor een leefbaar loon en sociale zekerheid voor sherpa's en gidsen. Maar ook voor pottenbakkers, thuiswerkers, fabrieksarbeiders, arbeiders in horeca of transport, kleermakers, migrantenarbeiders en andere kwetsbare groepen. Zij hebben al heel wat gerealiseerd, maar er zijn nog vele uitdagingen.

De gelukkigste mensen zijn zij die geven!

Ook dit jaar mochten wij uit alle uithoeken van België giften ontvangen. Vele gedreven mensen zetten hun schouders onder een actie. Er werd wijn verkocht. Er werden omhalingen georganiseerd. Er waren fuiven, getuigenissen en ontbijten. Kaasavonden, barbecues, bakacties en kerstmarkten. Er werden kunstwerken geveild en er werd vol overgave gesport.

BEDANKT!

Voor jouw vrijgevigheid, voor je creativiteit en gedrevenheid, voor jouw eindeloze inzet en energie.
Bedankt om samen te bouwen aan verandering, bedankt voor je geloof in WSM.

canvas

RUBEN BLOCK
JASPER STEVERLINCK
FRANK VAN DER LINDEN
STIJN MEURIS
ARNO ♥ GEIKE ♥ COELY
MARIO GOOSSENS...

AB ANSPACHLAAN
BRUSSEL
22 DEC 2019

Info en tickets via abconcerts.be
in samenwerking met Paradise City
ten voordele van #cleanekleren van
We Social Movements

send a wish - make a change

KOOP JIJ ONZE WENSKAARTJES?

Een set van vijf kaartjes kost zes euro, exclusief verzendingskosten.

De opbrengst van onze kaarten gaat integraal

naar onze partners in Afrika, Azië en Latijns-Amerika.

Bestellen kan per mail of per telefoon bij Martine Stroobants.

martine.stroobants@wsm.be - 02 246 36 72

BEDANKT VOOR JE STEUN